

OZVENY

Divadlo „A“ a Divadlo SHANTI | Prievidza

Naša rozprávková ulica

Ako prvé predstavenie sa nám tento rok predstavilo už známe divadlo „A“ a divadlo Shanti z Prievidze. Tento rok sa rozhodli pre autorské divadlo, čo vlastne znamená, že nemali žiadnu predlohu, ale celé dielo si vymyslel ich pán režisér. Ale ako nám sám povedal, nemal ľahké tvorenie. Chcel hlavne upútať deti a to spravil tak, že sa inšpiroval v klasických rozprávkach a spojil ich príjemnou dejovou líniou o priateľstve a slušnosti. Prisypal tam pári vtípkov a klauniád, a divadlo bolo hotové.

Predstavenie otvára pre DaD už typická etuda, v ktorej sa stvárnili herci z divadla Alterna. Podarilo sa im dostať nás do príjemnej atmosféry, ktorá pretrvávala počas celého predstavenia. Hned' po odtiahnutí opony sa náš zrak upriamil na prekrásne kulisy. Na tie sme sa tiež pýtali pána režiséra, ktorý nám bistro odpovedal. „Kulisy som si vymyslel sam“, hovorí Vojtech Bartko. Následne preniesla nákresy kulís do skutočnosti paní krajčírka Vierka, ktorá je sama o sebe členom ich súboru. Ešte sme sa opýtali, či je pre ich divadlo typické, aby hral aj režisér, pre tých, ktorí by radi vedeli, režisér hral Roboša Maťa (ten v červených monterkách). Režisérov herecký výkon ale neboli očakávaný, náhodou vypadli traja herci, tak sa úlohy musel chopiť on. Zahral to ale vskutku bravúrne. Ešte nakoniec sme mu položili rostopašnú otázku, o jeho vzťahu k neandrtálcom. „Určite boli fajn chlapíci, nemuseli veľa myslieť.“

Potom ako sme prestali otravovať pána režiséra, rozhodli sme sa zistiť názor diviakov. Odchytili sme lokálnu hviezdu Barborku Blahovú (@bobul_iiik), ktorá sa nám edukovane vyjadriala k divadlu. Páčili sa jej svietielka, stromčeky, morská panna a jej chvost. Aj ona by taký chcela. Akurát jej tam chýbala Popoluška, to ďalej odkážeme režisérovi.

Názory detskej poroty:

- + Moderné kostýmy
- + Pekný úvod – príchod všetkých postáv na ulicu
- + Prepracovaná scéna
- + Zábavné predstavenie
- + Vypracované kostýmy

- Nebolo počuť hercov
- Príliš dlhé predstavenie
- Silený humor

Názor odbornej poroty:

Autorská inscenácia Divadla „A“ a Divadla Shanti Naša rozprávková ulica interpretuje obyčajno-neobyčajný príbeh. Obyčajný kvôli všednosti bežného života – ukazuje typizované postavičky, každodennú činnosť a stereotypné situácie. Neobyčajný pre zaujímavé prelínanie reálneho sveta a sveta fantázie. Práve autorský námet je zdrojom originality, kedy sa spomínané „obyčajnosti“ života prelínajú s „neobyčajnými“ – reálne postavy sa menia na známe postavičky z rozprávok (Malá morská panna, Janko a Marienka a Červená čiapočka s vlkom a starou mamou). Detský divák dokonca spoznával jednotlivé rozprávky a vedel ako budú ďalej pokračovať. Inscenácia nám tak dodáva zaujímavú optiku sledovania pravdepodobného vnútra postáv a tým odkrýva ich príbehy, ktoré realita dopĺňa. Sprievodcami tohto prelínania sú postavy dvoch detí – Evka a Filip. Ich vzájomné spoznávanie vedie k ďalším dvom kontrastom – upínanie sa k moderným technológiám a závislosti na virtuálnom svete voči svetu klasického detstva „minulej doby“.

Inscenácia tak v sebe nesie základné témy, ktorými sú: povrchnosť, pokrytectvo, úskalia moderných technológií, úprimný vzťah k literatúre, empatia, originalita vo svojej vlastnej ľudskej podstate a pravidlá slušného správania. Umne vystavanému príbehu, ktorý prezentuje dôležité témy, však v javiskovej interpretácii chýba dramaturgická výstavba, respektíve dramaturgicko-režijný kľúč vo vzťahu slovo – akcia. Herecky výborne disponovaný kolektív hercov (vo všetkých hereckých výrazových prostriedkoch) je uväznený v slovách bez akcie. Ich vnútorná motivácia zostáva v celej inscenácii len na slove. Kontrastom je práve dvojica Robošov, ktorých akcie v medzihrách sú vizuálne pútavé, gagovo vystavané s použitím minima slov. Avšak keď sa ich akcia končí a stávajú sa súčasťou „reálneho sveta“ akoby nemali svoj cieľ. Niekoľkokrát si prezerajú lavičku a nič s ňou neurobia, alebo na nej sedia a len tak sa hrajú s metrom. Práve tu chýba dramaturgicko-režijné ukotvenie dvoch zaujímavých charakterov.

V medzihrách sa objavuje v ich akcii pokazená pouličná lampa, ktorú treba opraviť. Ale po opravení a teda dokončení scény s lampou nefunguje, ale roboši odchádzajú preč. Potom jej nevenujú pozornosť a už iba v závere. Táto dramatická situácia je veľmi pekne vymyslená, ale po dramaturgickej stránke nie je dotiahnutá. Mierne problematickým sa stáva aj prelínanie dvoch svetov v ukončení jednotlivých príbehov. Napríklad v rozprávkovom svete Janka a Marienky „šupnú“ bosorku do pece a po prezlečení sa z kostýmov nájdú náhodne fotografiu, ktorá patrila bosorke (a teda dobrej babičke – pekárke v reálnom svete). A práve to „náhodné“ nájdenie fotografie už nie je ani reálne ani iluzívne. Po scenáristickej stránke je to logické. V interpretačnej chýba vyčistenie prechodu zo svetov. V treťom príbehu „O červenej čiapočke“ nám bohužiaľ veľmi rýchlym tempom reči a nepresnou artikuláciou neprichádzajú informácie z dialógov dvoch dievčat. I chlapec Filip, ktorý niektoré časti spredu na začiatku proscénia opisuje, nie je pre aktivitu divákov počuť, a keď i na chvíľu áno, sú popisnými a zbytočne spomaľujú príbeh.

Po výtvarnej stránke pracujú herci s minimalizmom, žiadna rekvízita nie je nadbytočná a varíruje sa s ňou. Škoda, že sa ešte nepoužili horné okná priečelí domov. Nadužívané v scénografii sú efekty z projekcie, ktoré pôsobia ako appendix (plávajúce ryby, klietka), trochu nečitateľný efekt pre perníkovú chalúpku z vonkajšej strany (červený filter rovnaký ako pre pec, len rozšírený) a pári sekundové tieňohry (v situácii, keď vlk zje Červenú čiapočku aj starú mamu). Napriek vyššie uvedenému má inscenácia potenciál osloviť detského diváka, a nielen po tematickej stránke, ale aj po umeleckej, keď si tvorivý tím ujednotí dramaturgickú konцепciu inscenácie. Vysoko hodnotím autorský vklad a hereckú disponovanosť Divadla „A“ a Divadla Shanti, o.z. z Prievidze.

Katka Hitzingerová

Bardejovské divadlo | Bardejov

Adonis a jeho host'

Bardejovské divadlo sa nám predstavilo s hrou Adonis a jeho host', inšpirovanou predlohou Freda Apkeho. Podľa slov účinkujúcich je predstavenie vhodné pre každého, kto je ochotný pozerať sa a počúvať, avšak je primárne určené pre deti. To však ešte neznamenalo, že by sa dospelý divák tomuto predstaveniu mal vyhýbať a nemal šancu pochopiť ho. Jediný rozdiel medzi detskými a dospelými divákmi je ten, že dospelí nezvyknú tlieskať. Nevedno prečo, snáď to bude odlišne zmýšľajúcim publikom, alebo stvrdnutou mozgovou kôrou. Nevadí, aj tak je to festival pre deti. Detskí diváci mali na vec iný pohľad', ľahší a uvoľnenejší. Užívali si vtáčiky, klietku, pierka a spev a všetko čo mohlo v ich očiach vyvolať akúkoľvek rozkoš. Napríklad názor trojročnej Alžbetky v ružových šatočkách s volánikom: „Bolo to super. A boli tam vtáky. A ja ľúbim vtáky. Hlavne, ked' sú vtipné.“ Podľa slov kompetentnej osoby/manažérky bolo cieľom vytvoriť predstavenie pre deti a vzbudiť ich záujem o problémy týkajúce sa novodobej spoločnosti. K téme sa dostali na odporučenie dobrej priateľky Moniky Tatarkovej.

Adonis (pôvabná mladá dáma) nám s ochotou odpovedala na otázky. Nemala problém uviesť nás do problematiky svojho vzťahu s hlavnou postavou. Stotožniť sa s postavou Adonisa neboli údajne problém, aj keď to bolo spočiatku trochu zvláštne, exotické. Ochotne nás upozornila na všetky skryté odkazy a oboznámila nás s hlavnou myšlienkovou, ktorú predstavoval stret medzi dvoma rôznymi spoločenskými vrstvami (vrana-papagáj, tmavý-farebný). Taktiež sa celým predstavením nesie otázka tolerancie, kamarátstva a citlivej rómskej otázky. Nápadité kostýmy boli výtvorom kreatívnej scénografky a kostymérky v jednej osobe Jany Adamec Tkáčovej.

Názor detskej poroty:

- + vtipné časti
- + pekné kostýmy
- + pazúre na topánkach
- + práca s publikom
- + dobrý začiatok
- + dobrý herecký výkon oboch vtákov
- + lepšia verzia textu ako minulý rok
- + kvalitné herecké výkony
- dlhé predstavenie
- zbytočné použitie svetelných efektov
- viacero funkcií zobáka
- dej sa vyvýjal pomaly
- rodina Uhlíka neznala ako vrana
- Adonis si zabudol v klietke zobák

Názor odbornej poroty:

Adonis je samoľúbym papagájom, ktorý žije vo svojej „zlatej klietke“ bez toho, že by poznal okolitý svet. Do momentu, pokiaľ jeho majiteľa do jeho klietky dajú aj vranu, Uhlíka, verí, že to je jeho palác – jediný správny svet. Uhlík jeho predstavy o slobode a šťastí rozbije a naučí Adonisa, čo je to priateľstvo a sloboda. Tak sa aj spoločne rozhodnú opustiť klietku a okúsiť ozajstný svet aj s jeho nebezpečenstvami. Téma priateľstva, slobody a súdržnosti a relativity našich svetov, v ktorých žijeme je v bájke Freda Apkeho pevne ukotvená a pre detského diváka veľmi vhodná. Problémom je však samotná dramatizácia textu, ktorá je ozajstnou dramaturgicko-rézijno-hereckou výzvou. Veľké množstvo dialógov, úvodný Adonisov monológ... Herci mali pred sebou naozaj veľkú výzvu, ktorá ostala však nie celkom zvládnutá. Inscenácia chýbala väčšia hravosť, prirodzenejšia komediálnosť, ktorá by viac vychádzala z charakterov postáv. Herectvo bolo v mnohých momentoch kŕčovité a štylizácia ostala nedotiahnutá – i keď dobre mienená (obraz papagája Adonisa ako speváka, ktorý miluje nielen svoj zovnajšok, ale aj svoj hlas bez akejkoľvek sebareflexie toho, či tento spevácky prejav je naozaj taký obdivuhodný). Taktiež postava človeka sa naopak príliš civilne zjavovala a odchádzala skôr ako technický prvok (najmä z toho dôvodu, že sme túto postavu na javisku vnímali a videli aj ako techniku).

Inscenácia by potrebovala výraznú dramaturgickú revíziu, ktorá by sa viac sústredila na nosnú tému a vzťah Adonisa a Uhlíka a Adonisovej premeny cez tento neočakávaný vzťah, priateľstvo. Taktiež chýbala podpora rézie smerom k hercom – lepšie vypracovanie situácií, či práca s priestorom. Scéna sa snažila vytvoriť ilúziu klietky, ktorá však túto iluzívnu funkciu nesplňala. Pletivo znázorňujúce klietku bolo neproporčne rozložené na javisku a len ľažko sa verilo, že by ju Adonis a Uhlík mohli opustiť.

Scéna skôr zavadzala a prekážala v situáciách, ktoré sa odohrávali za pletivom. Celkovo tak nebola dosiahnutá stiesnenosť, či ohraničenosť priestoru, ktorú by mala klietka znázorňovať. Kostýmy a rekvizity neboli pre hercov prínosom, ba naopak skôr nemotornou a zbytočnou nefunkčnou príťažou (zobák v ruke, či chrumky v miske, ktoré sa s týmto zobákom len veľmi zle zberali, pazúriky na nohách, oči na hlave, ktoré asociovali niečo iné ako vtákov a pod.). Žiaľ i svetelný design pôsobil chaoticky (blikajúce farebné svetla) a nijako nedotváral atmosféru, či nezvýrazňoval hrací priestor. Chaotická ostala aj hudobná zložka inscenácie, ktorá mala byť len akýmsi atmosférickým doplnkom inscenácie, ale žiaľ žánrom ani hudobnou dramaturgiou túto funkciu nespĺňala. Celkovo tak množstvo textu, nedopracovanosť scén brzdili temporytmus inscenácie a obdivuhodne investovaná energia hercov sa na celkovom výsledku neodrazila.

Ján Hyža

Detský a mládežnícky divadelný súbor EVA | Čadca

Roztopašné kráľovstvo

Predstavenie zachytilo našu pozornosť hned' od prvej minúty, začalo ozaj roztopašne. Hned' nás napadlo, ako sa dá niečo takéto vymysliť? Podľa režisérky Evy Matysovej to bolo jednoduché. Kapitán Budzogáň je obľúbená rozprávka jej kolegyne, a divadlo pre deti je vždy vdľačné. Aj keď je veľa členov súboru, nemali problém sa stretnúť. Dohodli sa na piatok poobede, lebo vtedy už nebola škola a nikto nemal čo robiť. Zvláštne. Najprv sa rozhodli napísať veľa postáv a úloh, no nakoniec sa tak prepísali, že museli niektorí herci hrať viac ako jednu postavu.

Ale za navodenie rozprávkovej atmosféry môže aj hudba. Tá vznikala rôzne. Napríklad pesnička víl vznikla úplne náhodou, jedna z herečiek si iba tak pospevovala a pridali to do hry. Kebyže mňa niekto počuje spievať, tak sa v tom súbore už nemôžem ukázať.

Ale podľme ešte k názorom z publika. Šestročný Ignácko poznamenal, „Veľmi sa mi to páčilo, a od teraz budem dobrý, aby ma ocko nedal drakovi.“ Tak dúfajme, že Ignácko bude ozaj poslúchať, neviem, kde by teraz jeho ocko zohnal draka. Ročná Ninka sa nám ale nevedela vyjadriť, lebo ešte nevie rozprávať.

Názory detskej poroty:

- + Dobré hlášky v predstavení
- + Dobrý úvod a príbeh
- + Dobrý herecký výkon
- + Skvelé kostýmy
- Nie všade sa hodila hudba
- Drakom nebolo rozumieť
- Niekedy až prehnané herecké výkony

Divadelný súbor EVA z Čadce je na Slovenskej ochotníckej scéne známy už niekoľko desiatok rokov. Pamäťám si ich predstavenia z osemdesiatych, deväťdesiatych rokov, no aj z nedávnej minulosti. Vždy ma v dobrom „ohromilo“ s akým počtom hercov na javisku dokázala pani Eva Matysová pracovať. A udivuje ma to, opäť v dobrom aj dnes. Ďalší fakt, ktorý sme takmer pri každom predstavení tohto súboru museli priznať, bol entuziazmus a energia, s akou na predstaveniach spolu pracovali. Toto všetko sa dnes opäť potvrdilo pri ich predstavení na celoslovenskej súťaži DaD 2019.

Pre túto sezónu si vybrali známu rozprávku Jána Navrátila o Kapitánovi Budzogáňovi. A to ma potešilo dvojnásobne, pretože si ako dieťa pamätám ešte čiernobielu sériu bábkových rozprávok z televízie zo 70-tych rokov... Bóoože, zatiaľ sa mi už niekoľkýkrát pri tomto predstavení potvrdilo, akýže som to už starý...?!

...no ale späť k inscenácii... Antre inscenácie bola úžasná pohybovo rytmická hra všetkých hercov, dovtedy nediferencovaných a voľne ležiacich na javisku už počas príchodu divákov. Rozohrali pre mňa výbornú rytmickú a pohybovú hru, ktorá vtrhla do divadelnej sály rimavskosobotského kulturáku ako víchrica. Až mi poskočilo srdiečko a tešil som sa na ďalšie výstupy plné energie, ktorá vletela do sály spolu s nimi. Časom som však musel konštatovať, že energia síce ostala, ale príbeh odvígajúci sa v dvoch líniach, teda duchov na zámku a svete „živého“ kráľovstva a tiež svete zbojníkov a víl, sa mi pred očami rozdrobuje na síce zaujímavé výstupy, ale bez „kvalitnejšej“ väzby medzi sebou. Tou väzbou myslím hlavne väzbu dramaturgickú, ktorá jasne určí, aké herectvo chceme rozvíjať, aký žáner chceme hrať, ak teda je nám jasné, že sme v rozprávke. Dokonca aj výtvarná zložka, na prvý pohľad javiaca sa ako silná stránka, časom sa opozerá a stáva sa „len“ dekoráciou. Najviac sa táto roztrieštenosť prejavuje zrejme v hudobnej zložke.

Súbor, ktorý disponuje tak nástrojovo a hudobne zdatnými jedincami nemusí používať hudbu ešte aj reprodukovanú. A navyše aj tá reprodukovaná je z viacerých „súdkov“... A tak síce vidíme veľa zaujímavých hereckých kreácií, veľa humorných výkonov (najmä u Kráľa), veľa zaujímavej aj atmosférotvornej hudby, veľa zaujímavých pohybových etúd až choreografií, v konečnom výsledku nám čosi akosi chýba, aby dielo bolo komplexné. A to niečo má zariadiť práve dramaturg. Ten by si mal sadnúť aj pred predstavením aj počas predstavenia s režisérom a dávať mu otázky, často nepríjemné, ale veľmi osožné pre komplexnosť a konečné kontinuálne vyznenie dramatického diela.

Osobne ma to veľmi mrzí, lebo nechýbalo veľa a mohlo to byť ozaj veľmi dobré predstavenie. Po prvých piatich minútach som si aj v duchu povedal, že to bude to najlepšie, čo som od DS EVA za posledných 15-20 rokov videl...

Maňo Lacko

Divadlo poézie Čiapka | Michalovce

Čerti – Zlodeji

Krátke, ale zato úderné. To je názov divadelného predstavenia šikovných tvorcov z Michaloviec (Divadlo poézie Čiapka). Mladí herci sa rozhodli spracovať hru košického autora Tomáša Iliečka. V predstavení sa objavuje motív krádeže (redakcia pevne verí v to, že hra nie je kradnutá), nezadržateľného zla, ktoré je prítomné všade okolo nás. Taktiež sa snažili poukázať na nesprávnosť tohto konania.

Sympatická režisérka nám prezradila, že mala možnosť pracovať s kvalitným a disciplinovaným kolektívom. Boli ochotní skúšať v piatkové popoludnia plní elánu. Kládli dôraz na pohyb, údernosť a energickosť pohybu.

Ďalším ozvláštňujúcim prvkom bola prítomnosť pedagóga zo ZUŠky. Nakoľko je hudobník, neboli problém do predstavenia vložiť hudobné kompozície. Vo väčšine prípadov boli improvizované. Jeho bosé nohy sa ladne pohybovali po pedáloch a ruky nežne hladili klaviatúru. Sedemročný Miško zhrnul predstavenie nasledovne: „Bolo to lepšie ako chleba s mašou a grankom. Bolo to zaujímavé, rýchle a som z toho uveličený.“

V hre sa objavila aj improvizácia, ktorá bola výsledkom prítomnosti známej modelky v publiku. Je to pochopiteľné, vedľa komukolvek by sa podlomili kolená v takej napätej chvíli. Ale ako hovorí klasik: „Keď sa pomýliš, chod' ďalej, aj tak nikto netuší, ako to má vyzerat.“

Názor detskej poroty:

- + dobré herecké výkony
- + nápadité a vtipné
- + živá pekelná hudba
- + čertovská energia
- veľmi zdĺhavé dialógy
- nudný príbeh
- krátka stopáž
- nedôveryhodné zobrazenie čertov
- skôr etuda ako divadelné predstavenie

Názor odbornej poroty:

Divadlo Poézie Čiapka sa predstavilo scénickou miniatúrou Čerti – zlodeji, ktorá sa rozhodla poukázať slovami autorov na aktuálne témy dnešnej doby, najmä veľmi rozšírený fenomén zlodejstva a nezáujmu o prácu. Téma síce dobre myšlená a naozaj aktuálna i vhodne zvolená, avšak v tejto miniatúre ju len veľmi ťažko hľadať. Problémom už je samotný text, ktorý sa skôr hodí na tvorenie lekcií v rámci literárno-dramatického odboru a nie na inscenovanie. Na textovej predlohe sa dá budovať práca hercov-detí v kolektíve, jej dynamika, pohyb, javisková reč – sólista verzus zbor, ... A takoto i miniatúra Čerti-zlodeji bola. Malou dramatickou hrou, ktorej chýbal rozohraný príbeh, vypracovanie charakterov a situácie. Dokonca i Luciferka ostala len charakterovo načrtnutá, bez lepšieho vypracovania hereckej štylizácie (čerti – študenti sa jej báli viac ako bola strašidelná, autoritatívna). Celú miniatúru hudobne dopĺňal živým hudobným sprievodom klavirista. Hudobný sprievod bol len naozaj doplnkom, ktorý nijako výrazne nedotváral atmosféru, ani hru neposúval. Žiadalo by sa aj väčšie zapojenie klaviristu do hry.

Celkovo tak boli Čerti - zlodeji ukážkou dobrej práce s textovou predlohou na literárno-dramatickom odbore, ale autori, žiaľ, nedotiahli svoje dielo do takého tvaru, aby mohlo byť aj nositeľom zvolenej témy a plnohodnotným javiskovým inscenačným tvarom.

Ján Hyža

Čerti a zlodeji – Divadlo poézie Čiapka

Adonis a jeho host'

Ministerstvo kultúry vyhlásilo rok 2020 za ROK SLOVENSKÉHO DIVADLA

Rok 2020 bude z pohľadu divadelnej história výnimočný. Celá kultúrna verejnosť si pripomenie 100. výročie založenia Slovenského národného divadla – 1. marca 1920. Jeho vznik otvoril novú éru v dejinách slovenského divadla. Súčasne si v roku 2020 pripomenieme 190. výročie uvedenia prvého slovenského ochotníckeho predstavenia – Liptovský Mikuláš, 22. augusta 1830.

Tieto významné jubileá celonárodného významu sú vzácnou príležitosťou nahliadnuť do minulosti, pripomenúť si dôležité miľníky v dejinách slovenského ochotníckeho (amatérskeho, neprofesionálneho) divadla, ako aj osobnosti, ktoré formovali vývoj slovenského ochotníckeho divadla.

S ohľadom na význam spomenutých výročí a prínos osobností do rozvoja umenia a kultúry národa v spojení s modernými slovenskými dejinami navrhlo Ministerstvo kultúry SR na podnet Slovenského národného divadla, Divadelného ústavu a Národného osvetového centra vyhlásiť rok 2020 za Rok slovenského divadla. Okrem týchto výročí si v roku 2020 pripomenieme aj okrúhle výročia viacerých významných osobností, ktoré ovplyvnili vývin slovenskej divadelnej kultúry.

Vyhľásenie roka 2020 za Rok slovenského divadla treba vnímať ako významnú celospoločenskú udalosť. Mal by dominovať v činnosti divadiel, profesionálnych a neprofesionálnych umeleckých súborov, festivalov, kultúrnych organizácií a umeleckých škôl, ale aj v činnosti a v plánoch osvetových a kultúrnych stredísk. Rok 2020 prinesie z hľadiska histórie slovenského ochotníckeho divadla spomienku na významnú udalosť, ktorá sa odohrala v Liptovskom Mikuláši pred 190 rokmi. 22. august 1830 sa pokladá za deň vzniku slovenského ochotníckeho divadla a zároveň začiatok našich novodobých divadelných dejín. V tento deň odohrali prevažne mikulášski študenti a mládež veselohru Jána Chalupku Kocúrkovo. Organizátorom a ústrednou postavou tohto divadelného podujatia bol vydavateľ kníh Gašpar Fejérpataky-Belopotocký. K výročiu uvedenia Chalupkovej hry v slovenskom jazyku pripravujú divadelníci v Liptovskom Mikuláši osobitný program. Od roku 1830 sa datuje aj niekoľkoročná systematická činnosť Diwadla slowanského Swato-Mikulášskeho, ktorá bola vzorom a podnietila založenie ochotníckeho divadla aj v ďalších slovenských mestách (Ján Francisci v Levoči) či na vidieku (Samuel Jurkovič v Sobotišti). V 19. storočí formovali divadelný život na Slovensku dramatici Ján Chalupka, Ján Palárik a Jonáš Záborský, mladí štúrovci v Sobotišti a Levoči a jedna z prvých slovenských herečiek Anička Jurkovičová. Do vzniku Česko-slovenskej republiky prispeli k rozvoju slovenského divadelníctva významnou mierou aj Pavol Országh Hviezdoslav, Jozef Gregor-Tajovský, Jozef Hollý či vtedy najuvádzanejší dramatik Ferko Urbánek. Najvýznamnejším ochotníckym divadelným súborom sa stal Slovenský spevokol v Martine.

Ochotnícke divadlo položilo základy celej divadelnej kultúry na Slovensku, pretože pôvodná dramatická literatúra a herecké zázemie vytvorili živnú pôdu rozvoju slovenského profesionálneho divadla.

Na základe výzvy Ministerstva kultúry SR aj Národné osvetové centrum oslovouje všetky regionálne osvetové a kultúrne strediská, kultúrne zariadenia, divadelné súbory, občianske združenia, jednotlivé osobnosti a všetkých divadelníkov, aby sa pripojili k podpore a tvorbe Roka slovenského divadla vo svojich regiónoch a miestach svojho pôsobenia.

Pozornosť Roku slovenského divadla venuje aj Fond na podporu umenia už v roku 2019. Pre ďalší rok 2020 sledujte jeho informácie a odporúčania, výzvy na predkladanie žiadostí o finančné prostriedky, plánujte programy k téme a využite ho v plánoch svojej činnosti.

Nech je rok 2020 pre všetkých divadelníkov a milovníkov divadla obdobím jeho hlbšieho spoznávania, novej divadelnej tvorby a radostného spoločného stretnávania sa..

Absolventov a študentov uměleckých odborov
pozývame na divadelný workshop

s režisérkou Júliou Rázusovou

TVARY A TVÁRE

2.ročník

19.-21. august

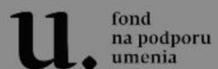
Hľadáme talenty pre VIOLU

VIOLA centrum pre umenie, Tkáčska 2, Prešov

info/prihláška: www.violapresov.sk

fb: ViolaPresov

info@violapresov.sk

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Šušťavá mušľa, o.z. pripravuje divadelný workshop TVARY A TVÁRE 2, ktorý bude zameraný na problematiku divadla pre deti smerujúceho k autenticite, pocitu, zážitku. Uskutoční sa v dňoch 19. – 21. augusta 2019 v priestoroch centra pre umenie VIOLA v Prešove na ulici Tkáčskej 2
<http://www.violapresov.sk/>. Vyústením workshopu bude záverečná prezentácia pre verejnosť. Pôjde o druhý ročník podujatia, ktorý otvorí účastníkom perspektívú účinkovania v nových inscenáciách, ktoré divadlo VIOLA pripravuje v novej sezóne 2018 – 2019.

Workshop je určený prioritne absolventom umeleckých odborov (herectvo, bábkoherectvo, tvorivá dramatika, výtvarné umenie, hudba), ktorí majú záujem venovať sa divadlu pre deti. Obsahom workshopu je hľadanie inscenačných východísk (námet, scenár, herecké cvičenia, scénické riešenia priestoru, scénická hudba a pohyb). Téma: Od Julesa Verneho k superhrdinom.

Režisérka Júlia Rázusová spolu s dramaturgičkou a scenáristkou Alžbetou Verešpejovou vyberú zaujímavé pasáže a motívy z románov Julesa Verneho, ktoré predstavia účastníkom priamo na workshope. Východiskovou motiváciou bude skutočnosť, že divadlo sa neustále snaží vymedziť voči konkurencii iných zážitkových médií a virtuálnych realít. Náplňou workshopu bude preto zameranie sa na proces autorskej, hereckej a režijnnej tvorby v profesionálnom divadle pre deti a mládež.

Aktivity v rámci workshopu budú tieto:

- konceptuálna práca s literárnoch predlohou;
- hľadanie inscenačných prvkov a postupov, ktoré by dnešné dieťa naplno akceptovalo a vtiahlo ho do sveta fiktívneho príbehu;
- skúmanie archetypu superhrdinu, jeho hodnôt, cieľov a superschopností, kreovanie charakterov ostatných postáv;

- hľadanie elementárneho emočného bodu, zdroja dobrodružného príbehu, variačne prítomného v jednotlivých situáciách, akciách príbehu;
- vytváranie a využívanie divadelných trikov, využitie vizuálnych médií v divadle a postupov fyzického divadla a klauniády;
- iluzívnosť verzus antiiluzívnosť, ktoré môžu byť zdrojom nevšedne intenzívneho diváckeho zážitku.

Súčasťou projektu bude vytvorenie autorských inscenačných tvarov, prezentácia pre verejnosť a diskusia s divákmi.

**XXVIII. ROČNÍK
CELOŠTÁTNEJ POSTUPOVEJ SÚŤAŽE A PREHLIADKY
DIVADLA DOSPELÝCH HRAJÚCICH PRE DETI**

6.6. — 7.6. 2019

**DOM KULTÚRY
RIMAVSKÁ SOBOTA**

ZOSTAVILI

Branislav Bakša
Matthias Kasar

ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA

Mgr. art. Dana Turanská, ArtD.

JAZYKOVÁ ÚPRAVA

Mgr. art. Dana Turanská, ArtD.

FOTO

Attila Gecse

GRAFICKÁ ÚPRAVA

Mgr. Tomáš Bálint

VYDALO

Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

TLAČ

Polep – výrobca reklamy, Rimavská Sobota
Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

NÁKLAD

200 ks

ROK VYDANIA

2019

Podujatie z verejných zdrojov podporil

hlavný partner podujatia

Výkonalosť
a edukácia garant

Organizátor

Mesto Rimavská Sobota

Základná umelčeská škola
Rimavská Sobota

JAVISKO

tvrimava

Rimaviny

EMERITKE ZVESTI

kam do mesta

Rimava.sk